

benz, nihilque prosunt ad præscriptionem; Sic *Communitur Doctores*.

6 Ad faciliorem horum titulorum intelligentiam datur hic pro omnibus explicatio tituli pro *Hærede*. Titulus enim pro *Hærede* tunc iuvat ad præscriptionem, quando defunctus rem bona fide possedit ut suam, & necdum tempus præscriptionis complevit; in tali enim casu possessio defuncti continuatur in hærede, textu expresso in §. *Diutina Instit. de usucapionibus*, ibi: *Diutina possessio, quæ prædesse cepit defuncto, & hæredi bonorum possessori continuatur, & concordat l. Dolla §. Eum, qui ff. de contrahend. empt. & l. Pomponius §. 1. ff. de acquirend. possess.* Hinc hæres alicujus bonæ fidei possessoris, qui rem immobilem alterius privati quinquennio, cum titulo, v. g. *Emptionis, Donationis, Legati, &* hujusmodi possedit, potest additis aliis quinque annis suæ possessionis æquali bona fide continuata præscriptionem inter præsentem complere.

8 Secus autem esset, si defunctus talem rem detinisset, veluti sibi commodatam, locatam, oppignoratam, vel apud se depositatam, tunc enim ipse hæres nunquam talem rem præscribere poterit, quantumvis bona fide, ac Jure hæreditario ipsam possideat, quia cum hæres succedat in omne Jus defuncti, text. expresso in l. *Cum hæres ff. de diversis, & temporal. præscr. & ex Regul. 46. Juris in 6. l. 1. qui in Jus succedit alterius, eo jure quo ille, uti debet, non potest tenere illam rem, nisi eo modo, ac Jure, quo ipsam tenuit defunctus, scilicet per modum Commodari, Locati, Pignoris, & Depositari, & hujusmodi, adeoque cum defunctus nunquam bona fide possederit illam rem ut suam nullo titulo ad præscriptionem requisito, & sufficienti, neque id poterit suis immediatis hæres.*

9 Titulus specialis, v. g. *Emptionis, Donationis, Transadionis, Legati, &* hujusmodi requiritur solummodo in duobus casibus. Primo scilicet, ut præscriptio compleatur breviori, seu ordinario tempore; cum aliquo enim ex dictis titulis bona immobilia privatorum præscribuntur solo spatio decem annorum inter præsentem, & viginti inter absentes, textu expresso in §. 1. *Instit. de Usucapionibus*; Sine ullo autem ex dictis titulis talia bona non præscribuntur nisi spatio 30. annorum; l. *Sicut in rem C. de præscript. 30. vel 40. annorum*. Secundo requiritur titulus, quando Jus commune resistit præscribenti, vel alias habetur præsumptio contra ipsum; textu expresso in cap. 1. *de Præscriptionibus in 6. ibi*: "Licet ei, qui rem præscribit ecclesiasticam, si sibi non est contrarium Jus commune, vel contra eum præsumptio non habeatur, sufficit bona fides, ubi tamen est ei Jus commune contrarium, vel habeatur præsumptio contra ipsum, bona fides non sufficit, sed est necessarius titulus, qui possessori causam tribuat præscribendi; Nisi tanti temporis allegetur præscriptio, cujus contrarii memoria non existat." Ubi, ut vides, extra hos duos casus sufficit ad præscriptionem bona fides etiam sine speciali titulo: concordat etiam textu in c. *De quarta 3. c. Ad aures 6. & c. Quoniam 20. de Præscriptione*. ubi nulla prosum fit mentio de titulo, & tamen interveniente bona fide, & possessione legitimo tempore continuata admittitur præscriptio.

10 Præscriptio autem immemorabilis ea dicitur, cujus contrarii velintis memoria non existat, & contra quam nihil unquam actum, visum, vel auditum fuerit, l. *In summa 2. §. 7. ff. de aqua, & aqua pluvia aranda, l. Hoc Jure 3. §. 4. ff. de aqua quotidian. c. Super quibusdam 26. de verbor. significat. Rota recent. p. 5. t. 1. dec. 126. n. 22. part. 10. dec. 253. n. 8. part. 12. dec. 279. n. 14. & 16. part. 13. dec. 70. n. 66. & sæpe alibi. Præscriptio immemorabilis habet vim veri, & legitimi tituli, & privilegii, & propterea illam habens potest allegare meliorem titulum*

de mundo, per text. in *citatibus Juribus*, cum similibus; Rota recent. part. 1. dec. 677. n. 4. part. 3. dec. 489. n. 2. part. 4. tom. 1. dec. 542. n. 2. part. 5. tom. 1. dec. 249. n. 4. part. 8. dec. 249. n. 2. & sæpissime alibi. Præscriptio immemorabilis probari debet per testes, qui saltem per 40. annos testentur de visu, vel sensu proprio, ac de cetero etiam à suis majoribus semper audierint rei statum, & sic tales testes debent habere ætatem saltem annorum 54. ita ut de principio visus habuerint saltem annos 14. Rota p. 1. dec. 254. num. 1. dec. 432. num. 1. & 2. part. 4. tom. 1. dec. 47. num. 2. part. 7. dec. 56. n. 3. p. 1. dec. 163. n. 16. & sæpissime alibi.

¶ Confer hic omnino *Dunod de Præscript. p. 13 c. 8. qui materiam recte expendit.*

SUMMARIUM.

1. Possessio legitime conuata requiritur ad præscriptionem.
2. Ad præscriptionem requiritur talis possessio, ut quis rem proprio nomine possideat, non autem alieno.
3. Ad præscriptionem requiritur, & sufficit sola possessio civilis sine naturali.
4. Non sufficit autem ad præscriptionem sola possessio naturalis sine civili.
5. An ad præscriptionem sufficiat possessio civilissima.
6. Quid autem sit possessio naturalis, civilis, & civilissima, remissive.
7. Quæ hic dicuntur de possessione, intelligenda sunt etiam de quasi possessione: nam incorporalia, seu jura proprie non possidentur, sed quasi possideri dicuntur.
8. Præscriptio quando dicatur non procedere, seu non currere.
9. Præscriptio jam inchoata quando dicatur dormire.
10. Præscriptio quando dicatur interrumpi.
11. Assignatur differentia inter dormitionem, & interruptionem præscriptionis.
12. Interruptio præscriptionis est duplex, naturalis, & civilis. Et quæ sit utraque.
13. Præscriptio, seu usucapio non interrumpitur per litem contestationem.
14. Præscriptio tamen decem, vel viginti annorum cum titulo, & bona fide, aut triginta, vel quadraginta annorum cum bona fide, licet sine titulo, interrumpitur per litem contestationem coram Judice competenti factam, non vero per simplicem citationem.
15. Præscriptio alterius interrumpitur civiliter, quando quis non valens litem contestari Judicem adit, eique libellum offert contra absentem, seu contra eum, qui aliqua de causa conveniri nequit.
16. Item interrumpitur civiliter præscriptio per Sacrum Oraculum.
17. Præscriptio sive naturaliter, sive civiliter sit interrupta, cessante impedimento, seu causa interruptionis, potest denuo inchoari à bona fidei possessore.
18. Beneficium, seu remedium restitutionis in integrum conceditur Minoribus viginti quinque annis, & Ecclesiis, aliisque piis locis adversus præscriptionem etiam longissimi temporis 30. vel plurium annorum completam, &

finitam; itaque intra quadriennium computandum à die præscriptionis completa, & cognite.

19 Additiones inseruntur.

1 Ad præscriptionem requiritur possessio, quæ sit tempore à Jure constituto legitime continuata; *Communitur*, textu expresso in l. *Sine possessione 25. ff. de Usurpationibus, & Usucapionibus*, ibi: "Sine possessione Usucapio contingere non potest, & cap. *Sine possessione 3. de Regulis Juris in 6. ibi*: Sine possessione præscriptio non procedit." cum similibus.

2 Ad præscriptionem requiritur talis possessio, ut quis rem proprio nomine possideat, non autem alieno, quia is, qui alieno nomine possidet, revera non est proprie possessor, sed alter, qui per ipsum possidet, ut expresse habetur, in c. *Amo venisset 9. de rescriptis. spoliator. ibi*: Cum sicut cautum est, ita possidet, cujus nomine possidetur. & Glossa ib. verb. Cujus, cum pluribus ibi ab ipsa citatis, & c. Si diligenti 17. *de Præscriptionibus*, ibi: Cum... is possideri dicitur, cujus nomine possidetur, & Glossa ib. verb. Cujus nomine: cum aliis Juribus ibi adductis; Et sic tenet *Communitur Doctores*.

3 Ad præscriptionem requiritur, & sufficit sola possessio civilis sine naturali; *Communitur*, teste Pirhing. lib. 2. *Decret. tit. 26. num. 39.* Et ratio est, quia ad præscriptionem requiritur, & sufficit talis possessio, ut ex qua sequi possit translatio, sive acquisitio Domini; cit. l. *Sine 25. de usurp. & usucapionibus l. Acquiritur 10. §. ultim. ff. de acquirend. rerum domin. cum similibus*; sed ex sola possessione Civili sine naturali sequi potest translatio, sive acquisitio domini; absens enim, quem constat, solam Civilem possessionem animo retinere, possidet quantum ad hoc, ut Usucapio continuetur; l. *Servus 17. §. ultim. de furtis, l. 1. §. Per servum, qui in fuga ff. de acquirenda possess. ergo &c.*

4 Non sufficit autem ad præscriptionem sola possessio naturalis sine civili; *Communitur*. Et ratio est, quia, ut dicebatur, ad præscriptionem requiritur talis possessio, ex qua sequi possit translatio, sive acquisitio domini; cit. l. *Sine 25. de usucapionibus, l. Acquiritur 10. §. ultim. ff. de acquirend. rerum domin.* Sed ex sola possessione naturali sine civili non potest sequi domini acquisitio, cum desit animus possidendi rem, aliquo non solum naturaliter, sed etiam civiliter possideretur; ergo &c. Tum quia Depositarius, & Colonus possident naturaliter; & tamen non præscribunt, ex quo non possident civiliter, ergo non sufficit ad præscriptionem sola possessio naturalis sine civili.

5 An autem ad præscriptionem sufficiat possessio Civilissima? Variant Doctores. Negativam sententiam tenent *Filius in cap. Illud col. ult. de præscriptionibus, Baldus tom. 17. Tractatum tract. de præscriptionibus part. 3. principal. circa fin. Romanus singul. 401. Affirmativa autem sententia est probabilior per text. in l. *Raptores, Cod. de Episcop. & Cleric. ibi*: "Ecclesia vero omnem proprietatem, & plenam possessionem earundem rerum, nostro habeat beneficio." Et sic tenent *Glossa final. in cap. Continenti 9. de dolo, & comum. Covarrub. allegans communem Doctorum cum Reinssensul loc. cit. n. 190.* Et ratio est, quia possessio civilissima censetur ministerio legis vera possessio; cit. l. *Raptores Cod. de Episcop. & Cler. Jason in l. Possessio n. 72. ff. de acquirend. possess. ergo eundem sortitur effectum, ac possessio civilis, adeoque &c.**

6 Quid autem sit possessio naturalis, civilis, & civilissima? Vide verb. *Domini art. 1. à num. 23. ad 27.*

7 Quæ hic dicuntur de possessione, intelligenda sunt etiam de quasi possessione; nam incorporalia, seu

Jura proprie non possidentur, sed quasi possideri dicuntur; l. 3. ff. *De acquirend. vel amittend. possessione l. Servum, §. Incorporales ff. de acquirend. rerum domin. & l. Sequitur, §. 27. ff. de Usurp. & Usucap. cap. Cum Ecclesia 3. de causa possess. & propriet. & Glossa ib. verb. Quasi possessionem, cap. Si diligenti 17. de præscriptionibus, & Glossa ibid. verb. In quasi, ubi expresse habet: Hoc ideo dicit, quia incorporalia non possidentur, sed quasi possidentur.*

Præscriptio tunc dicitur non procedere, seu non currere, quando ex defectu alicujus conditionis ad ipsam requisita ipsa nec incipit, nec incipere potest; Sic intervenit, quando deest ei legitima possessio, textu expresso in cap. *Sine possessione 3. de Regul. Juris in 6. ibi*: Sine possessione præscriptio non procedit, & leg. *Sine possessione 25. ff. de usurpationibus, & usucapionibus*, ibi: Sine possessione usucapio contingere non potest; Item quando deest ei bona fides, textu expresso in cap. *Possessor. 2. de Regul. Juris in 6. ibi*: Possessor mala fidei ullo tempore non præscribit; cap. *Quoniam 20. de præscriptionibus*, ibi: *Synodali Judicio definitum, ut nulla valeat absque bona fide præscriptio, tam canonica, quam civilis*; Item quando deest ei verus titulus; textu expresso in l. *ultima Cod. de usucapion. pro hærede*, ibi: *usucapio, non procedente vero titulo, procedere non potest.* Et sic de similibus.

Præscriptio jam inchoata dicitur dormire, quando cessat currere tempus propter impedimentum adveniens, & interim suspensa manet, sive quiescit, donec, cessante illo impedimento, denuo currat, & compleatur, computato tempore precedente, & subsequente dictum impedimentum; Et sic præscriptio dicitur dormire tempore hostilitatis, seu belli, textu expresso in cap. *Transmissa 10. de Præscriptionibus*; Item dormit præscriptio adversus Ecclesiam vacantem, seu destitutam Prælati, aut Rectore suo; cap. *Novit ille 1. & cap. Constitutus 3. Ne Sede vacante, cap. Placuit 1. cap. De quarta 4. & cap. Auditis 15. de Præscript. Item dormit contra Ecclesiam tempore Schismatis; c. *Placuit 1. & cap. Dum nobis 14. de præscriptionibus*; Item dormit præscriptio contra pupillum, durante ætate pupillari, non item cum ad pubertatis ætatem pervenit; l. *Sicut in rem 2. Cod. de Præscript. 30. vel 50. annor. & Authen. Nisi triennale, Cod. de bon. matern.* Item dormit præscriptio contra de Jure impeditum, & non valentem agere; l. *Super annali 1. §. final. Cod. de annali exceptione.**

Præscriptio dicitur interrumpi, quando ipsa semel legitime cepta ex aliqua causa ita cessat, ut totum præcedens tempus ipsius omnino extingatur, ita ut sublata tali causa, seu cessante tali impedimento, dictum tempus quoad præscriptionem non amplius reviviscat, & ad nihil inserviat, sed debeat de novo præscriptio inchoari, & compleri per totum tempus ad præscribendum requisitum. nullatenus computato tempore illo precedente interruptione; *Communitur*, & colligitur ex cap. *Illud 8. de præscriptione*, ubi in fine expresse dicitur: *Et si probata fuerit interruptio, præscriptio non tenebit*; Ubi, ut vides, in hoc differunt dormitio, & interruptio: præscriptionis, quod in dormitione adhuc computatur tempus ipsam præcedens, & conjungitur cum tempore ipsam sequente ad complendam præscriptionem: In interruptione autem nullimodo computatur tempus ipsam præcedens, sed solummodo tempus sequens.

Interruptio præscriptionis est duplex, scilicet naturalis, & civilis; Sic Glossa communiter recepta in cit. cap. *Illud 8. de præscriptionibus*, verb. *Interruptio*. Naturaliter interrumpitur præscriptio, quando incipit aliquid defecere ex his, quæ necessario ad præscriptionem requiruntur, ut si amittatur possessio, quia v. gr. per inundationem maris, aut fluminis,

- occupatus est fundus; l. Possideri 3. §. 17. ff. de acquir. vel amittend. possess. l. Qui universas 30. §. 3. ff. eodem. & Glossa cit. in dist. cap. Illud: Vel si omnia sit possessio civilis per spoliationem; l. Naturaliter §. ff. de usurpat. & usurpationibus, & cit. Glossa in d. cap. Illud 8. de prescriptionibus verb. Interruptio: Vel denique si bona fides cesset, & interveniat mala fides; interveniente rei aliena notitia, nam bona fides necessario requiritur, non solum ad inchoandam, sed etiam ad continuandam prescriptionem; cap. Vigilanti §. & cap. Quoniam 20. de prescriptionibus, & cap. Possessor. de Regul. Juris in 6. Civiliter autem interruptitur prescriptio ex Juris dispositione per actum aliquem Judicis interpositum, v. g. mota litis coram Judice competente super re ab altero possessa; l. Motu litis 26. Cod. de rei vindicat. l. Si Pater tuus 7. Cod. de statu defunctorum, cum similibus.
13. Prescriptio autem, seu Usucapio triennalis per litem contestationem non interruptitur, sed continuatur, & perfici potest, etiam durante lite, ita tamen, ut quamvis post lapsum intera triennium adversus possessorem sententia feratur, ipsa res possessa debeat domino, pro quo judicatum est, restitui, non obstante Usucapione; l. Pro emptore possidet 2. §. 21. ff. Pro emptore l. Si post acceptum 18. ff. de rei vindicat.
14. Prescriptio tamen decem, vel viginti annorum cum titulo, & bona fide, aut triginta, vel quadraginta annorum cum bona fide, licet sine titulo, interruptitur per litem contestationem coram Judice competentem factam, non vero per simplicem citationem; l. Motu litis 26. Cod. de rei vindicat. cum similibus.
15. Prescriptio ulterius interruptitur civiliter, quando quis non valens litem contestari, Judicem adit, eique libellum offert contra absentem, seu contra eum, qui aliqua de causa conveniri nequit, & in dicto libello querimoniam producit contra injuste possidentem rem suam; vel si Judex haberi non potest, id facit coram publicis personis, vel ad domicilium Rei, ut expresse dicit Glossa communiter recepta in cit. cap. Illud 8. de prescriptionibus verb. Interruptio: per text. in l. Ut perfectius 2. Cod. de annali exceptione & l. Nemo ambigit 10. Cod. De acquirend. & amittend. possess.
16. Item interruptitur civiliter prescriptio per Sacrum Oraculum, id est, per petitorium, seu Rescriptum Principi porrectum, quando per Executorem, seu Nuntium postea subscuta fuit conventio, seu citatio; l. Sicut in rem 3. Cod. De prescriptionibus 30. vel 40. annorum, & expresse Glossa in cit. c. Illud 8. de prescriptionibus verb. Interruptio; ubi insuper plura alia subjungit, quibus dicit civiliter interrupti prescriptioem.
17. Prescriptio sive naturaliter, sive civiliter sit interrupta, cessante impedimento, seu causa interruptionis, potest denuo inchoari à bona fidei possessore, dummodo nova, seu à tempore cessantis interruptionis computanda prescriptio instituitur; Covarrub. in cit. Reg. Juris in 6. §. 12. n. 6. & 7. Pirhing. l. cit. num. 138. Reiffenstuel loc. cit. num. 218. & seq. & alii communiter, per text. in leg. Saepè quidam 9. de prescriptione 30. vel 40. annorum.
18. Beneficium, seu remedium restitutionis in integrum conceditur minoribus viginti quinque annis, & Ecclesiis, aliisque piis locis adversus prescriptionem etiam longissimi temporis 30. vel plurium annorum completam, & finitam, idque intra quadriennium computandum à die prescriptionis completae, & cognita, leg. unic. Cod. Si adversus usucapionem, leg. Super vacuum 7. Cod. De temporibus in integrum restitutionis, leg. Sancimus 5. Cod. In quibus causis in integrum restitutio necessaria non est, cap. Ecclesia 1. de restitutione in integrum in 6. cum similibus. (Vid.

pag. 150. col. 2. Supplementis Tom. X.)

Gravissima hic se offert quaestio, utrum ad 19 dormitionem possessionis sufficiat sola hostilitas, vel belli status, an requiratur praeterea justitium, quod scilicet Curia sileat?

Sunt, qui tenent requiri simul justitium; Ita cen- 20 suit Rota in Cracovien. venditionis 15. Martii 1752. §. 5. cor. Illustriss. Figueroa, & 11. Martii 1754. §. 6. cor. bon. mem. Vicecomit. Alii vero distinguunt inter jus civile, & canonicum, & secundum hoc sufficere autumant solam hostilitatem, non item secundum hoc. Meo Judicio rectius Bohemerus exer- 21 cit. ad Pandect. tom. 2. exercit. 35. cap. 4. §. 16. & plur. seq. distinguit usucapionem inter ac prescriptionem, & in illa, quae non tam fundata est in odio ejus, qui intra illud tempus non egit, quam in favore publicae utilitatis, tum ejus, qui bona fide, & justo titulo per tempus idoneum rem detinuit, requirit simul justitium: in hac vero, quae unicuique habet fundamentum in poena ejus, qui quum experiendi potestatem habuisset, experiri neglexit, minime justitium requirit.

Notabilis est differentia inter casum, quo dormit 22 prescriptio, & casum, quo interruptitur eadem prescriptio. Priori casu sublato impedimento tempus prius cum sequenti conjungitur, posteriori vero casu prius tempus penitus non prodest; sed de novo est inchoanda prescriptio; Petr. Barbos. in l. 2. §. Immo n. 27. Cod. de prescript. 30. vel 40. annor. Zanger. de except. part. 3. cap. 10. n. 157. & plur. seq. Stryk. juridic. dissert. volum. 9. disputat. 22. cap. 1. §. 30. Dunod de prescript. lib. 1. cap. 9.

Aequè notabilis est differentia inter interruptionem 23 naturalem, & interruptionem civilem prescriptionis. Interruptio enim naturalis prodest omnibus, contra quos prescriptio currebat. Civilis vero est tantum prodest, qui actum interruptionis exercuit, nec ipsius personam egreditur; Brunen. in l. 7. §. 5. fere per tot. Cod. de prescript. 30. vel 40. annor. Stryk. juridic. dissert. volum. 9. dis. 13. cap. 4. §. 4. ubi & de eo agit, an interruptio contra principalem facta noceat fidejussori.

Quibus modis dormiat prescriptio, tradit Dunod 24 de prescription. lib. 1. cap. 10.

Et quibus modis prescriptio, tum naturaliter, tum 25 civiliter interruptatur, optime explicat Stryk. juridic. dissert. volum. 9. disput. 13. cap. 2. & 3. utrobique per tot. &

(Si his praecedentibus tribus §§. adjunxeris quae in primo notantur, & ea, quae ex leg. 9. usque ad 15. tit. 29. part. 3. decernuntur, earum gloss. non contenta; multa ex insinuatis in dictis §§. corroboracionem accipient; vide etiam verb. Possessor: leges de interruptione loquentes sunt 29. ejusd. tit. 29. p. 3. 2. & 7. tit. 15. lib. 4. Recop. 7. tit. 11. lib. For. Reg. Consonant leges 192. & 242. sig. 1. 65. Tauri: ad eam D. Anton. Gomez.)

§. V. Completo tempore legis.

Quoad ea, quae concernunt, tempus ad complendam 26 prescriptionem rerum, servitutis, & actionum requisitum.

SUMMARIUM.

1. Res mobiles privatorum cum titulo, & bona fide prescribuntur triennio; Immobiles vero per longi temporis possessionem, scilicet decennio inter presentes, & viginti annis inter absentes.
2. Quanam res dicantur immobiles, & quae mobiles.
3. Nominis rerum immobilium, veniunt etiam beneficia, census, redditus, jus patronatus, usufructus, & servitutes.

Ju-

4. Jura autem, & Actiones, si sint ad res immobili- 27 les, veniunt nomine Immobilium; Si vero sint ad res mobiles, veniunt nomine Mobilium.
5. Praesentes, & absentes quantum ad propositum quanam dicantur?
6. Nihil refert, sive res praescribenda sit pariter in eodem loco, sive in diverso, & distanti.
7. Quid de eo, qui quibusdam annis fuit praesens, & quibusdam absens?
8. Ab Usucapione, seu prescriptione trienniali excipiuntur res furivae, seu vi possessa.
9. Unde ut praescribantur à mediato possessore, domino ignorante, requiruntur 30. anni; si autem dominus sciât, & negligat contestari, sufficiunt 10. anni inter praesentes, & 20. inter absentes.
10. Ab ipso autem fure, seu per vim possidente, tamquam possessore male fidei, nunquam possunt praescribi.
11. Si tamen ipsi furi, seu per vim possidenti supervenerit bona fides, possunt etiam ab ipso praescribi tempore extraordinario, seu legitimo 30. vel 40. annorum.
12. Res tam mobiles, quam immobiles, privatorum sine titulo, sed cum bona fide praescribuntur triginta annis.
13. Res immobiles Ecclesiae Romanae non praescribuntur nisi 100. annis.
14. Pro rebus Romanae Ecclesiae, quae intelligantur.
15. Res immobiles aliarum Ecclesiarum inferiorum, & aliorum locorum piorum, seu causarum piarum praescribuntur 40. annis.
16. Res monasteriorum, & Ordinum Regularium quanto tempore praescribantur.
17. Res mobiles Ecclesiarum, aliorumque piorum locorum (demptis pretiosis) cum titulo, & bona fide praescribuntur triennio.
18. Immo secundum multos neque Romana Ecclesia in mobilibus habet speciale privilegium.
19. Bona privata, & patrimonialia Clericorum praescribuntur tempore ordinario, sicuti bona laicorum.
20. Bona etiam mobilia fisco seculari propter delictum addita, & per sententiam Judicis incorporata praescribuntur 40. annis.
21. Si autem necdum sint fisco incorporata praescribuntur quinque annis.
22. Bona fisco debita, ex quo vacent ob mortem alicujus decedentis sine legitimo haerede, si necdum sint denunciata fisco, praescribuntur tempore ordinario, sicuti alia bona privatorum cum bona fide, & titulo, mobilia tribus annis, immobilia 10. inter praesentes, & 20. inter absentes; & sine titulo cum sola bona fide 30. annis.
23. Si autem talia bona sint fisco denunciata, at tamen nondum ab eo occupata, tunc praescribuntur adversus fiscum quadriennio cum titulo, vel etiam sine illo, sed cum bona fide.
24. Servitus mere personalis, quae tollit libertatem hominis, nullo unquam tempore potest praescribi.
25. Servitus tamen personalis extinguitur per prescriptionem, si servus bona fide etiam sine titulo per 20. annos gesserit se ut liberum.
26. Servitus mere realis, tam affirmativa, quam negativa, tam rustica, quam urbana, sive sit continua, vel quasi continua, sive sit discontinua cum titulo, & bona fide, praescribitur 10. annis contra praesentes, & 20. contra absentes; neque requiritur scientia, & patientia ejus, contra quem praescribitur, quando adest titulus.
27. Servitus mere realis, si sit continua, vel quasi

continua cum bona fide, licet sine titulo, scientiam tamen, & patientiam adversario, contra quem sit prescriptio, praescribitur 10. annis inter praesentes, & 20. inter absentes.

28. Si autem Servitus sit discontinua, non praescribitur absque titulo nisi tempore immemorabili.
29. Servitus mixta praescribitur cum bona fide, & titulo 10. annis inter praesentes, & 20. inter absentes.
30. Actiones civiles, tam reales, quam personales, & obligationes, seu debita rerum mobilium, & immobilium, quae per Actiones exigi possunt, praescribuntur regulariter 30. annis cum bona fide contra Creditores.
31. Excipitur ab hac regula Actio hypothecharia, quae contra debitorem, vel ejus heredem non extinguitur, seu praescribitur nisi annis 40.
32. Contra alios autem praescribitur, seu extinguitur 10. annis inter praesentes, & 20. inter absentes.
33. Legata, & Fideicommissa contra Legatarium, & Fideicommissarium praescribuntur solum 30. annis.
34. Actiones, & obligationes adversus Ecclesias, & loca pia praescribuntur eodem tempore, quo praescribuntur earum res, seu bona.
35. Actiones criminales ordinarie praescribuntur, & tolluntur 20. annis.
36. Actio tamen injuriarum expirat, seu praescribitur lapsu unius anni.
37. Actio ad accusandum crimen Peculatus extinguitur, seu praescribitur lapsu quinquenni.
38. Item Actio ad accusandum adulterium, vel alia peccata carnis extinguitur, seu praescribitur lapsu quinquenni.
39. Excipitur tamen hic stuprum per vim illatum.
40. Item excipitur adulterium cum incestu.
41. Item excipitur rapta.
42. Actio redhibitoria quae, & quo tempore praescribatur.
43. Actio quanti minoris quae, & quo tempore praescribatur.
44. Ad praescribendum, seu quasi praescribendum contra legem civilem requiruntur, & sufficiunt 10. anni.
45. Contra tamen legem Canonice requiruntur, & sufficiunt 40. anni.
46. Probabile autem est, quod etiam ad praescribendum contra legem Canonice sufficiant decem anni.
47. An requiratur bona fides ad praescribendum contra legem.
48. Quantum tempus requiratur ad prescriptionem Juris patronatus.
49. Prescriptio in quo principaliter differat à consuetudine.
50. Subscribuntur supplementa Auditoris.
51. Et Additiones ex aliena.
- Res mobiles privatorum cum titulo, & bona fide 1 prescribuntur, seu usucipiuntur triennio, Res autem immobiles per longi temporis possessionem, id est, decennio inter praesentes, & viginti annis inter absentes; Communis, textu expresso in §. 1. Institut. de Usucapion. ibi: Cautum est, ut res quidem mobiles per triennium, immobiles vero per longi temporis possessionem (id est, inter praesentes decennio, inter absentes viginti annis) usucipiuntur; & concordat l. unic. Cod. de usucapione transformanda, contra jus antiquum requirens ad prescriptionem rerum mobilium unam solum annum.
- Pro rebus mobilibus veniunt omnes illae, quae loco moveri possunt, ut pecunia, vestis, navis, animalia, & hujusmodi; Pro rebus autem immobilibus veniunt illae, quae loco non moventur, ut do-

